

Sygn. akt VIII *Pa 3/20*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 października 2020 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	sędzia Grażyna Łazowska (spr.)
Sędziowie:	Teresa Kalinka Patrycja Bogacińska-Piątek
Protokolant:	Ewa Gambuś

po rozpoznaniu w dniu 15 października 2020r. w Gliwicach

sprawy z powództwa J. J. (1) i J. J. (2) - spadkobierców T. J. (1)

przeciwko G. K.

o zwolnienie spod egzekucji

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 8 listopada 2019 r. **sygn. akt** VI Po 24/19

1. oddala apelację;
2. odstępuje od obciążania pozwanego kosztami zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

(-) sędzia Patrycja Bogacińska-Piątek (-) sędzia Grażyna Łazowska (spr.) (-) sędzia Teresa Kalinka

Sygn. akt VII Pa 3/20

UZASADNIENIE

Powód T. J. (1) w pozwie skierowanym przeciwko G. K. domagał się zwolnienia od egzekucji komorniczej prowadzonej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Katowice-Wschód w Katowicach M. C. w sprawie o sygn. akt Km 1874/18 zajętej ruchomości tj.: autobusu Autosan S. o numerze identyfikacyjnym (...) rok produkcji 2010 o numerze rejestracyjnym (...) oraz zwrotu kosztów procesu. W uzasadnieniu pozwu wskazał, że opisana ruchomość jest własnością J. J. (3) od 31 marca 2017r.

Postanowieniem z dnia 20 września 2018 roku Sąd Rejonowy w Gliwicach udzielił zabezpieczenia roszczenia przez zawieszenie egzekucji prowadzonej przez Komornika Sądowego M. C. w części dotyczącej egzekucji zajętej w dniu 11 lipca 2018 roku ruchomości w postaci autobusu Autosan S. o numerze identyfikacyjnym (...).

Pozwany G. K. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów procesu, a z ostrożności procesowej o nieobciążanie go tymi kosztami. W uzasadnieniu zakwestionował, że powód jest właścicielem wyżej opisanej ruchomości.

Postanowieniem z dnia 26 kwietnia 2019 r. Sąd Rejonowy w Gliwicach zawiesił postępowanie w sprawie na podstawie art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c. w związku ze śmiercią powoda. Postanowieniem z dnia 27 maja 2019r. Sąd ten podjął postępowanie w sprawie z udziałem spadkobierców zmarłego powoda T. J. (2) (...) i J. J. (1).

Wyrokiem z 7 listopada 2019r. Sąd Rejonowy w Gliwicach zwolnił z egzekucji prowadzonej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Katowice-Wschód w Katowicach M. C. pod sygnaturą KM 1874/18 z wniosku wierzyciela G. K. przeciwko dłużnikowi J. J. (3) autobus Autosan S. o numerze identyfikacyjnym (...), rok produkcji 2010, numer rejestracyjny (...) i obciążył pozwanego kosztami procesu.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Gliwicach z 28 maja 2018r., w sprawie VI P 698/17 zasądzono od J. J. (3) na rzecz G. K. kwotę 47.000 zł wraz z odsetkami tytułem wynagrodzenia za pracę za okres od dnia 1 stycznia 2014 roku do dnia 30 września 2016 roku.

Pozwany G. K. wszczął postępowanie egzekucyjne celem odzyskania zasądzonych należności. W jego toku, Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym Katowice-Wschód w Katowicach M. C., w sprawie o sygn. akt Km 1874/18; w dniu 11 lipca 2018 roku dokonał zajęcia ruchomości autobusu Autosan S. o numerze identyfikacyjnym (...) rok produkcji 2010 o numerze rejestracyjnym (...), garażowanego na posesji będącej własnością J. J. (3), a położonej w R.. Podczas dokonywania czynności zajęcia autobusu J. J. (3) w protokole zajęcia zaznaczył, że stanowi on przedmiot własności powoda. Powód o powyższym zdarzeniu dowiedział się w dniu 16 lipca 2018r.

Dalej Sąd Rejonowy ustalił, że powód prowadził działalność gospodarczą pod firmą (...) z siedzibą w T., której głównym przedmiotem działalności była konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych.

Powód zakupił od J. J. (3) autobus Autosan S. o numerze identyfikacyjnym (...) w dniu 31 marca 2017 roku za kwotę 42.200 zł. Zakup autobusu został potwierdzony wystawieniem przez J. J. (3) prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...) faktury VAT o numerze (...), odnotowany w rejestrze zakupów VAT za miesiąc marzec 2017 roku oraz podatkowej księdze przychodów i rozchodów za ten miesiąc. Na fakturze zaznaczono, że przedmiotem sprzedaży jest ten autobus Autosan. Fakturę wystawiono na rzecz (...) T. J. (1) z siedzibą w T.. Ustalono, że powód zapłaci za autobus w czterech ratach do 31 grudnia 2017 roku, co też nastąpiło. Prawidłowość prowadzenia dokumentacji podatkowej przez powoda została skontrolowana przez Urząd Skarbowy w K..

W ramach stosunków gospodarczych powód zlecił J. J. (3) wykonywanie przewozu osób i w tym celu udostępnił mu zakupiony przez siebie autobus Autosan S.. Autobus ten nie został przerejestrowany na powoda i był garażowany w R..

Pozwany swoją wiedzę w zakresie prawa własności do wymienionego autobusu uzyskał podczas rozmowy z J. J. (3), a także ze znalezionej w Internecie ogłoszenia zamieszczonego na jednym z portali sprzedażowych dotyczącego sprzedaży przedmiotowej ruchomości. Pozwany wierzył J. J. (3), że autobus stanowi jego własność. J. J. (3) przedstawiał mu dowód rejestracyjny pojazdu i mówił, że sprzedaje autobus, żeby spłacić swój dług wobec pozwanego. J. J. (3) nie spłacił długu w umówionym terminie.

Jak ustalił Sąd Rejonowy, pozwany rozmawiał przez telefon z J. J. (1) /ojcem powoda/ który powiedział mu, że autobus został zakupiony, bo J. J. (3) był mu dłużny pieniądze. Pozwany był do 2016 roku pracownikiem J. J. (3) i kierowcą autobusów, nadto odbierał od J. J. (1) pieniądze na zatankowanie autobusów i przekazywał je J. J. (3).

W tak ustalonym stanie faktycznym / w oparciu o przywołane dowody/, Sąd Rejonowy uznał, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd pierwszej instancji przytoczył art. 841 § 1 k.p.c., zgodnie z którym : osoba trzecia może w drodze powództwa żądać zwolnienia zajętego przedmiotu od egzekucji, jeżeli skierowanie do niego egzekucji narusza jej prawa i wskazał, że przepis ten określa dopuszczalność powództwa ekscydencyjnego. Powództwo to stanowi środek ochrony osoby trzeciej, której prawa zostały naruszone w toku prowadzonej egzekucji z uwagi na zajęcie określonego przedmiotu. Tym samym, nie jest to środek o charakterze prewencyjnym, np. zapobiegającym zajęciu przedmiotu, ale środek, który ma negatywne skutki tego zajęcia usunąć. Logiczna wykładnia tego przepisu prowadzi do wniosku, że naruszenie prawa, legitymujące powoda, powinno być rozumiane ściśle, jako przedmiot egzekucji. Dlatego żądanie zwolnienia dotyczy takich praw, jak własność, użytkowanie wieczyste, szeroko rozumiane wierzytelności, rachunki bankowe i inne prawa majątkowe (np. z zakresu własności intelektualnej) (wyr. SN z 17.4.2002 r., IV CKN 986/00, L.). Legitymację do wniesienia powództwa z art. 841 k.p.c. posiada właściciel zajętej rzeczy.

Z tych przyczyn, Sąd Rejonowy uznał, że powód ma status „osoby trzeciej”, albowiem w dacie dokonania zajęcia w postępowaniu egzekucyjnym był właścicielem autobusu Autosan S., o czym świadczy faktura VAT potwierdzająca zakup pojazdu. W toku postępowania pozwany podnosił, że rzeczywistym właścicielem przedmiotowej ruchomości jest J. J. (3), a umowa sprzedaży autobusu została zawarta dla pozor, jednak pozwany nie przedstawił żadnych dowodów mogących poświadczyć o prawdziwości powoływanych przez niego twierdzeń.

Sąd pierwszej instancji uznał, że pozwany pozostawał w mylnym przekonaniu, iż to J. J. (3) był właścicielem autobusu z uwagi na okoliczności posiadania rzeczony ruchomości. Umowa sprzedaży ma na celu przeniesienie prawa własności ze sprzedającego na rzecz kupującego po zapłaceniu przez kupującego uzgodnionej ceny. Warunkiem sprzedaży – przeniesienia własności rzeczy oznaczonej co do tożsamości - nie jest przeniesienie posiadania (art.155 § 1 k.c.). Autobus mógł zatem znajdować się nadal w posiadaniu J. J. (3), tym bardziej, że to J. J. (3) wykonywał przewozy i to on korzystał z pojazdu. Przepisy prawa cywilnego nie przewidują również wymogu formy pisemnej dla umowy sprzedaży (art. 535 § 1 k.c.).

Z tych przyczyn, Sąd Rejonowy uznał, że ustna umowa między powodem a J. J. (3) była skuteczna, a powodowi przysługiwało prawo własności przedmiotowej ruchomości. Podkreślono, że faktura VAT dokumentująca zakup autobusu została wystawiona w dniu 31 marca 2017r., a zatem przed wytoczeniem powództwa przez pozwanego przeciwko J. J. (3) o zapłatę zaległego wynagrodzenia. W ocenie Sądu Rejonowego, podnoszona przez pozwanego okoliczność braku zmiany wpisu w dowodzie rejestracyjnym autobusu, nie może stanowić o braku prawa własności powoda, bowiem konieczność dokonania zmiany w adnotacjach znajdujących się w dowodzie rejestracyjnym pojazdu jest uregulowana przez ustawę Prawo o ruchu drogowym i brak w tym zakresie może być uznany za wykroczenie, ale nie może świadczyć o braku prawa własności.

Dalej Sąd Rejonowy wskazał, że pozwany swoje przekonanie o tym, że autobus stanowi własność J. J. (3) wywodził jedynie z rozmów z nim samym. W ocenie Sądu sam fakt, że J. J. (3) wystawił pojazd na sprzedaż za pośrednictwem platformy internetowej (...) nie może świadczyć, że pojazd będący przedmiotem postępowania jest jego własnością bowiem, po pierwsze – na wydrukach z portalu sprzedażowego (w aktach o sygn. VI P 698/17) – nie jest widoczny dowód rejestracyjny pojazdu, nie wiadomo zatem, czy przedmiotem oferty był ten sam pojazd, po drugie sam fakt wystawienia przedmiotu na sprzedaż na platformie internetowej nie świadczy o tym, że wystawiający jest właścicielem rzeczy. Sąd Rejonowy zwrócił uwagę, że pozwany przyznał, iż J. J. (1) w rozmowie telefonicznej poinformował go o zakupie autobusu Autosan S. od J. J. (3). O sprzedaży autobusu świadczy również fakt, że to ojciec kupującego T. J. (3) (...) – pokrywał koszty utrzymania pojazdu.

Sąd Rejonowy uznał, właścicielem pojazdu był T. J. (1), co dokumentuje faktura VAT, dowody KW potwierdzające zapłatę ceny oraz rejestr zakupów za miesiąc marzec 2017 roku. Podkreślono, że fakt sprzedaży autobusu wynikający z tych dokumentów nie został skutecznie podważony przez pozwanego.

W konsekwencji Sąd Rejonowy uwzględnił powództwo i obciążył pozwanego kosztami procesu.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany zarzucając;

- 1) naruszenie prawa procesowego, które miało wpływ na wynik postępowania, a mianowicie 233 § 1 kpc poprzez brak wszechstronnej analizy zebranego w sprawie materiału dowodowego, w sposób zgodny z zasadami wiedzy i doświadczenia życiowego, w szczególności wyciągnięcie wadliwych wniosków dotyczących stwierdzenia, że T. J. (1) był właścicielem pojazdu autobusu Autosan S.;
- 2) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku, który miał wpływ na jego treść, a wynikający z przyjęcia, iż o sprzedaży pojazdu świadczą dokumenty takie jak faktura VAT, dowody KW potwierdzające zapłatę ceny oraz rejestr zakupów za marzec 2017r., które nie zostały skutecznie podważone przez pozwanego, podczas gdy z zebranego materiału dowodowego nie sposób wyciągnąć takich wniosków;
- 3) naruszenie art. 102 kpc przez obciążenie pozwanego kosztami sądowymi, pomimo że w sprawie zachodził szczególnie uzasadniony przypadek uzasadniający odstąpienie pozwanego kosztami procesu;
- 4) naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 83 kc poprzez jego niezastosowanie i przyjęcie, że sprzedaż samochodu Autosan S. była czynnością ważną a nie pozorną.

Stawiając powyższe zarzuty pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości wraz z dokonaniem rozstrzygnięcia o kosztach postępowania przed sądem pierwszej i drugiej instancji, ewentualnie uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez sąd pierwszej instancji. Z ostrożności procesowej, pozwany wniósł o nie obciążania kosztami postępowania apelacyjnego na zasadzie art. 102 kpc

Powód wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu przed sądem drugiej instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Sąd pierwszej instancji poczynił prawidłowe ustalenia odnośnie stanu faktycznego, przeprowadził wystarczające postępowanie dowodowe, a następnie w prawidłowy sposób, zgodnie z zasadami logiki i doświadczenia życiowego dokonał trafnej oceny zebranych dowodów i wyciągnął właściwe wnioski, które legły u podstaw wydania zaskarżonego wyroku. Z tego względu, Sąd Okręgowy przyjął ustalenia poczynione przez Sąd Rejonowy za własne.

Podniesione w apelacji strony pozwanej zarzuty nie zasługują na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 233 § 1 kpc Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Zasada swobodnej oceny dowodów jest jedną z podstawowych reguł procesu cywilnego. Odnosi się ona zarówno do wyboru określonych środków dowodowych jak i do sposobu ich przeprowadzenia. Ramy swobodnej oceny dowodów określone w art. 233 § 1 k.p.c. wyznaczone są wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego oraz regułami logicznego myślenia, według których Sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i wając ich moc oraz wiarygodność, odnosi je do pozostałego materiału dowodowego. Dając lub odmawiając wiary dowodom kieruje się wyłącznie własnym przekonaniem. Jeśli z określonego materiału dowodowego Sąd wyprowadził wnioski logicznie poprawne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego, to taka ocena dowodów nie narusza zasady swobodnej oceny dowodów przewidzianej w art. 233 k.p.c. W niniejszej sprawie Sąd I instancji przeprowadził w sposób prawidłowy postępowanie dowodowe, dokonał wszechstronnej oceny materiału dowodowego, co wyraził w uzasadnieniu wyroku. Ocena ta jest zgodna z zasadami logiki i doświadczenia życiowego. W konsekwencji, zarzuty apelującego dotyczące naruszenia tegoż przepisu stanowią jedynie polemikę z niewadliwymi ustaleniami Sądu I instancji. Zwrócić należy uwagę, że zarzuty zawarte w apelacji, były podnoszone w

toku postępowania i do wszystkich z nich Sąd pierwszej instancji odniósł się w pisemnych motywach rozstrzygnięcia. Sąd Okręgowy w całości podziela argumentację Sądu Rejonowego. Okoliczność, że płatność za autobus Autosan S. nie została zrealizowana w drodze przelewu bankowego, w żaden sposób nie podważa ważności czynności sprzedaży, bowiem w tym przypadku dopuszczalna była płatność gotówką. Nadmienić należy, że jak wynika ze zgromadzonego materiału dowodowego J. J. (1) (ojciec powoda i jego następca prawny) i J. J. (3) współpracowali ze sobą przez wiele lat. Niekwestionowanym było, że do tej współpracy dołączył zmarły T. J. (1). Pozwany przyznał, że pośredniczył w przekazywaniu gotówki pomiędzy tymi osobami, oraz że współpraca polegała na tym, iż J. J. (3) jako podwykonawca pracował dla T. J. (1) i J. J. (1) wykonując zlecone przewozy osób. Tak więc, w praktyce miały miejsce rozliczenia gotówkowe pomiędzy J. J. (3) a firmami (...). Uprawnionym jest też twierdzenie, że współpraca wymienionych mogła skutkować powstaniem zadłużenia jednego wobec drugiego /co uzasadniać mogłoby niższą cenę autobusu/. Wskazać również należy, że zakup spornego Autosanu S. nie był jedyną transakcją pomiędzy T. J. (1) a J. J. (3). Jak wynika z protokołu kontroli skarbowej, w maju 2016r. T. J. (1) zakupił od J. J. (3) autobus (...) nr . (...). Jeśli chodzi o kwestię braku przerejestrowania pojazdu, to została już prawidłowo oceniona i wyjaśniona przez Sąd pierwszej instancji. Podobnie jak ogłoszenie J. J. (3) o sprzedaży „jakiegoś” autobusu na platformie (...), i nie ma potrzeby powtarzania tej argumentacji powtarzania. W konsekwencji powyższego, Sąd Okręgowy uznał, że zgłaszane przez pozwanego zarzuty naruszenia prawa procesowego nie są uzasadnione, co skutkuje ustaleniem, że T. J. (1) w dacie zajęcia komorniczego był właścicielem autobusu Autosan S.. Ustalenie to czyni bezzasadnym zarzut naruszenia prawa materialnego w postaci art.83 kc.

W ocenie Sądu drugiej instancji, podnoszone przez pozwanego „poważne” wątpliwości co do wiarygodności transakcji sprzedaży autobusu Autosan S. nie stanowią wystarczającej podstawy do podważenia ważności tej czynności, bądź uznania jej za pozorną.

Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do zmiany rozstrzygnięcia o kosztach postępowania przed Sądem pierwszej instancji, bowiem pozwany w żaden sposób w apelacji nie wykazał, że w sprawie zachodził szczególnie uzasadniony przypadek.

W tym stanie rzeczy, Sąd drugiej instancji, dzieląc w niniejszej sprawie ustalenia Sądu pierwszej instancji, na mocy art. 385 k.p.c. orzekł o oddaleniu apelacji, jako pozbawionej podstaw

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 102 kpc, mając na względzie aktualną sytuację finansową pozwanego.

(-) sędzia Patrycja Bogacińska-Piątek (-) sędzia Grażyna Łazowska (spr.) (-) sędzia Teresa Kalinka